

Søknad – Byregion Fase 2

Søknadsnr.	2015-0042	Søknadsår	2015	Arkivsak
Støtteordning	Utviklingsprogrammet for byregioner fase 2 (2015-2017)			
Prosjektnavn	Bodø og Salten - Nærings samarbeid for økt vekst.			

Kort beskrivelse

Prosjektet bygger på de funn som er avdekt i helhetlig samfunnsanalyse som ble utarbeidet i fase en av byregionprosjektet. Det skal satses på økt samarbeid innen næringsutvikling i regionen der det skal skapes nye arbeidsplasser i omlandskommunene innenfor tre satsningsnæringer. Videre skal det satses på byen Bodø som forsknings- og logistikknutepunkt innenfor disse næringene. Sammen skal dette gi økt vekst i hele regionen.

Prosjektbeskrivelse

Gjennom byregionsprogrammet fase II skal følgende gjennomføres:

1. Styrking av samarbeidet mellom kommunene i næringsarbeidet med felles næringsutvikling på enkeltområder og enkeltprosjekter.
2. Utarbeidelse av strategiplan havbruk
3. Utarbeidelse av strategiplan mineral
4. Utarbeidelse av strategiplan natur-og kulturbasert reiseliv og primærnærings.

1. Felles næringsarbeid

Regionen har etablert et felles nettverk bestående av næringsssjefene i regionen. Prosjektet har til hensikt å utvikle dette nettverket med at kommunene jobber sammen mot felles mål og avgir kompetanse til hverandre. Gjennom de strategiplaner som skal utarbeides er det nettopp kunnskapen til de kommunene som ligger fremst innen sin næring som skal kunne overføres til de andre kommunene. Dette gjøres i et tett samarbeid mellom næringsssjefene. Prosjektleder for byregionprosjektet vil fungere som leder av næringsnettverket og dets oppgaver. Hver kommune stiller med en innsats tilsvarende 10% stilling inn i Byregionprosjektet totalt ett årsverk.

Næringsnettverket skal i tillegg til å være med å utarbeide strategiplanene også samarbeide om annen næringsutvikling i regionen. Herunder et mindre prosjekt som går på å fremskaffe opplysninger om egne næringsarealer for en felles oversikt for regionen.

2. Strategiplan for havbruk

Havbruksnæringen er en viktig næring for regionen. Havbruksnæringen i Salten i dag sysselsetter 430 direkte årsverk og 635 indirekte årsverk. Alle kommuner unntatt Beiarn er i dag vertskap for havbruksnæringen. Universitetet i Nordland har i dag et av Norges ledende akademiske miljøer innen akvakultur og biovitenskap. Det har de seneste år vært stor vekst innen havbruksnæringen i regionen

og det forventes fortsatt vekst i årene fremover. For å sikre en fortsatt bærekraftig vekst er det viktig å samarbeide på tvers av kommunegrensene.

En strategiplan havbruk skal ta for seg hele næringen fra settefisk til ferdige produkter og transport ut til verdensmarkedet. Planen skal avdekke mangler i kjeden i regionen, eksempelvis transportkapasitet, slakterikapasitet med mer. Videre skal planen danne grunnlag for en utarbeidelse av en felles kystsoneplan for Salten som er det viktigste redskapet for å kunne skape en bærekraftig vekst i næringen. Videre skal strategiplanen ta for seg mulighetene for landbasert oppdrett i regionen og mulighetene for synergier opp mot andre næringer eksempelvis kraftkrevende industri.

3. Strategiplan mineral

Regionen huser store og verdifulle mineralforekomster. Veien fra kartlegging av en forekomst til at utvinning starter er en krevende prosess som går over mange år. En strategiplan for mineral er et forsøk på å gjøre denne prosessen lettere med at det gjøres et ordentlig grunnarbeid. Fauske kommune har kommet langt i sitt arbeid innenfor mineralnæringen og det er et ønske om å kunne bygge videre på denne kunnskapen slik at de andre kommunene i Salten kan nyttiggjøre seg denne kunnskapen. Strategiplanen skal ha følgende målsetninger:

- Utarbeide oversikt over mineraler og pukk/grus ressurser i Salten.
- Utarbeide oversikt over nedlagte gruver og gruver som er i drift.
- Øke dialog mot etablerte bedrifter innenfor mineralvirksomheten.
- Øke dialog mot industribedrifter som bruke mineraler som råstoff (Elkem Salten, Yara i Glomfjord)
- Videreutvikle undervisnings- og forskningskompetanse hos Universitet, fagskole, videregående skoler og forskningsmiljøer innen gruve- og mineralfaget.
- Søke opp og legge til rette for bedrifter som ønsker kartlegging, undersøkelser og utvinning av mineraler. Også grus- og pukk industrien.
- Dialog mot kommunene for avsetting av mineralressurser i forbindelse med rullering av arealplaner.
- Synergi mellom kraftbransjen og mineralbransjen

4 Strategiplan natur- og kulturbasert reiseliv

Primærnæringene i Salten er viktige næringer for opprettholdelse av vitale lokalsamfunn. Salten innehar veldig gode naturkvaliteter og en økt satsning på natur- og kulturbasert reiseliv vil kunne gi sysselsatte innen landbruks- og reiselivsnæringen flere bein å stå på. Nasjonalparkturisme er et eksempel på denne type reiseliv som kan utvikles i regionen, andre eksempler er økt satsning på nisjeprodukter i landbruket og mer kortreist mat. Tematurisme er også et eksempel som kan utvikles i sammenheng med de naturgitte forhold i Salten. Et eksempel på dette er tilrettelegging for grotteturisme, geopark eller lignende.

En utvikling av reiselivet gjøres i et nært samarbeid mellom næringen selv, Universitetet og kommunene.

Gjennom arbeidet med de ulike strategiplanene er det viktig å se på mulige sammenhenger mellom næringene. Hvilke nærings synergier er det mellom landbruk og havbruk? Kan avfall fra havbruk brukes som gjødsel for landbruket og kan landbruket brukes som for for havbruket? Hvordan kan overskudd av vannkraft i regionen utnyttes innenfor disse næringene?

Prosjektet åpner mulighetene for at regionen kan se på seg selv med nye øyne utover både eksisterende kommunegrenser og eventuelle fremtidige grenseendringer til felles beste for hele regionen.

Deltatt i fase 1 av Utviklingsprogrammet for byregioner: Ja

Helhetlig samfunnsanalyse for Saltenregionen er utarbeidet i henhold til spesifikasjoner i prosjektbeskrivelse i fase I.

Samarbeid mellom kommunene er konsolidert.

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Bodø kommune Org.nr:972 418 013	Postboks 319 8010 BODØ	90678653
Kontakt- person	Asgeir Jordbru	Postboks 319 8001 BODØ	93426200
Prosjekt- leder	Asgeir Jordbru	Postboks 319 8001 BODØ	93426200

Geografi

1804-Bodø, 1837-Meløy, 1838-Gildeskål, 1839-Beiarn, 1840-Saltdal, 1841-Fauske, 1845-Sørfold, 1848-Steigen, 1849-Hamarøy, 1893-Salten

Spesifikasjon

Bakgrunn

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har lyst ut midler til utviklingsprogram for byregioner fase II.

I fase I av prosjektet som pågikk fra mai 2014 og frem til i dag er det utarbeidet en helhetlig samfunnsanalyse for Salten. Hovedmålet med fase I var å avdekke flaskehalser mellom by og omland som er hemmende for vekst i regionen som helhet.

Samfunnsanalysen ble utarbeidet på bakgrunn av en litteraturstudie der alt kommunalt planverk i regionen er gjennomgått. Litteraturstudien ble så komplementert med en intervjustudie der 46 personer innen offentlig forvaltning, næringslivet, akademia, kulturliv med mer er blitt intervjuet.

Samfunnsanalysen ble lagt frem for regionrådet i september 2014.

Tiden fra ferdig rapport og frem til nå har vært brukt til å identifisere de rette grep for å løse en del av de hemmende faktorene som er identifisert. Alle kommunene har vært delaktige i dette arbeidet, både gjennom arbeidsgruppen til byregionprosjektet, men også i tett samarbeid med næringssjefene i regionen og rådmennene i regionen.

Konklusjonen etter de siste måneders arbeid er at det er et sterkt ønske om satse på regional næringsutvikling spesifikt rettet inn mot viktige næringer i regionen. Dette er havbruk, mineral og natur- og kulturbasert reiseliv. I tillegg er det ønskelig å videreutvikle næringsnettverket som er etablert mellom kommunenes næringssjefer og få til økt samarbeid om enkeltprosjekter som er viktige for Salten som region.

Den helhetlige samfunnsanalysen har avdekket en rekke faktorer som er hemmende for vekst både i den enkelte kommune men også i Salten som helhet.

Funn i fase I

Den helhetlige samfunnsanalysen peker blant annet på følgende faktorer som hindre for vekst i Salten som region:

- Ujevn vekst, Det er i hovedsak bare Bodø som vokser.
- En stadig eldre befolkning vil på sikt skape rekrutteringsutfordringer i regionen. Dette vil også på sikt gi manglende rekruttering av ungdommer fra omlandet og inn til Bodø og utdanningsinstitusjonene.
- Regionen samarbeider godt på overordnet strategisk nivå. Det mangler imidlertid en felles vilje til felles satsninger på eksempelvis næringsarbeid, arealplanlegging, bolig og industriutvikling. I mange tilfeller konkurrerer regionen med seg selv i forhold til etableringer.
- Utdanningsløp og næringslivets behov er ikke godt nok tilpasset.

Videre er det fra flere kommuner påpekt at det mangler både ressurser og kompetanse for å kunne dra kommunen i ønsket retning og for å kunne utvikle større prosjekter. Dette gjelder blant annet på planleggerkompetanse.

Det pågår for tiden mange regionale prosesser blant annet arbeidet med kommunereformen. En god del av de funn som er gjort i fase I av byregionprosjektet er tematikk som går rett inn i arbeidet med kommunestruktur.

Tematikk for fase II av byregionprosjektet er derfor valgt ut fra at regional næringsutvikling skal skje uavhengig av en hvordan en fremtidig kommunestruktur blir seende ut.

I en rapport som Menon og Kunnskapsparken har utarbeidet for Agenda Nord-Norge i 2014 trekkes sjømatnæringen, kraftforedlende industri herunder mineraler, olje og gass, reiseliv og biomarin som næringer med stort vektspotensiale i Nord-Norge.

Saltenkommunene ønsker gjennom utviklingsprogram for byregioner å utvikle strategier som følger opp funn i den helhetlige samfunnsanalysen samt det mulighetsrommet som Menon sin rapport viser.

Saltenkommunene er rike på naturressurser. En økt nyttiggjørelse av disse ressursene vil skape lokale arbeidsplasser og dermed økt vekst i hele regionen. I et større samarbeid mellom by og omland vil regionen og kommunene utnytte og videreutvikle sine egne fortrinn.

Bodø innehar både utviklingskompetanse og plankompetanse som omlandskommunene kan nyttiggjøre seg. Videre er Bodø viktig som transportknutepunkt og ikke minst som forsknings- og utviklingsinstitusjon gjennom Universitetet i Nordland. Omlandskommunene sitter på store naturressurser, en sterk lokalkunnskap og spisskompetanse på de næringer som er representert i kommunen.

Gjennom utvikling av næringsnettverket og samarbeid om utarbeidelse av strategier for viktige næringer i regionen vil vi kunne skape synergier som gir vekst på sikt.

Prosjekt mål

1. Styrking av samarbeidet mellom kommunene i næringsarbeidet med felles næringsutvikling på enkeltområder og enkeltprosjekter.
2. Utarbeidelse av strategiplan havbruk
3. Utarbeidelse av strategiplan mineral
4. Utarbeidelse av strategiplan natur- og kulturbasert reiseliv og primærnæring.

Forankring

Politisk forankring skjer gjennom vedtak i alle deltagende kommuner. Arbeidet er videre godt forankret i rådmannsgruppen som vil være styringsgruppe for prosjektet. Valg av tematikk er gjort i nært samarbeid mellom alle kommunene.

Vedtak fra deltagende kommuner ligger vedlagt. Vedtak om deltagelse fra kommunene Steigen og Gildeskål ettersendes innen KMD sin frist 18.juni. Begge kommunene har signalisert at de ønsker å delta men grunnet møtekalenderen til disse kommunene var det ikke mulig å fatte formelt vedtak om deltagelse innen 1.mai.

Prosjektet sees i sammenheng med pågående kommunereform og kommende arbeid med kommunale planstrategier. Strategiene som utarbeides vil danne grunnlag for interkommunale planer, f.eks. felles kystsoneplan ifm utviklingen av havbruksnæringen. Det vil derfor være behov for forankring politisk i de ulike kommunestyrene gjennom hele prosjektperioden.

Prosjektorganisering

Prosjektledelse

Det ansettes en prosjektleder i treårig 100% stilling. Prosjektleder ansettes administrativt i Samfunnsavdelingen i Bodø kommune.

Arbeidsgruppe

Næringsssjefene i hver enkelt kommune fungerer som arbeidsgruppe. Hver kommune setter av 10% stilling som egenkapital inn i dette prosjektet. Egenkapitalen er egeninnsats til næringsssjef herunder deltagelse i næringsnettverket samt tilrettelegge for prosjektleders arbeid i hver enkelt kommune. Næringsssjefen vil fungere som bindeledd mellom prosjektleder og det lokale næringsliv.

Styringsgruppe

Rådmannsgruppen fungerer som styringsgruppe for prosjektet. Rådmennene i samarbeid med sine næringssjefer er ansvarlige for nødvendige politiske vedtak i den enkelte kommune og for å holde sine egne politikere informert om fremdriften i prosjektet.

Samarbeidspartnere

Alle deltagende kommuner, lokalt næringsliv i kommunene, Universitetet i Nordland, miljøorganisasjoner.

Aktiviteter

Utarbeidelse av tre strategiplaner i henhold til de mål som er satt. Deltagelse i nasjonale nettverkssamlinger. Drift av regionalt næringsnettverk mellom næringssjefene i regionen.

Målgrupper

Næringslivet i regionen. Universitetet i Nordland og tilliggende forskningsmiljøer.

Resultat

Gjennom strategiplanene som utarbeides skal det legges til rette for økt aktivitet og sysselsetting i de tre utpekte hovednæringene havbruk, mineral og reiseliv. Utvikling av næringsnettverket skal føre til at flere regionale utviklingsprosjekter i Saltenregionen

Effekter

Prosjektet skal gi økt aktivitet, omsetning og sysselsetting. Hovedfokuset er på etablering av arbeidsplasser i omlandskommunene innenfor de gitte næringene. Videre skal Bodø vokse grunnet økt forskning og som logistikknutepunkt.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

1.mai 2015 Søknadsfrist KMD

August 2015 Ansettelse av prosjektleder

Mai 2016: Strategiplan havbruk ferdigstilt, kommunale vedtak i juni 2016

Mai 2017: Strategiplan mineral ferdigstilt, kommunale vedtak i juni 2017

Mai 2018: Strategiplan natur- og kulturbasert reiseliv og primærnæring ferdigstilt, kommunal vedtak i juni 2018.

Fremdriftsplan justeres med tanke på når prosjektleder er ansatt og at den må passe med de ulike møteplanene til kommunene i forhold til de vedtak som må gjøres underveis.

Kostnadsplan/budsjett

Tittel	2015	2016	2017	SUM
				0
				0
Kjøp av konsulenttenester	150 000	150 000	150 000	450 000
Møter næringsnettverk	77 000	230 000	230 000	690 000

Nasjonale nettverkssamlinger	50 000	100 000	100 000	300 000
Prosjektledelse	312 000	750 000	750 000	2 250 000
Tilrettelegging og informasjon næringsareal		170 000	170 000	510 000
Utarbeide strategi kultur- og naturbasert reiseliv			200 000	600 000
Utarbeidelse regional havbruksstrategi	100 000	500 000		600 000
Utarbeidelse regional mineralstrategi		200 000	400 000	600 000
Sum kostnad	689 000	2 100 000	2 000 000	6 000 000

Kostnadsplan er beregnet utfra at prosjekt starter 1.september 2015 og avsluttes 30. august 2018.

«Kostnadene skal spesifiseres, jf. punkt 4 i Utlysningen»

Finansieringsplan

Tittel	2015	2016	2017	SUM
Beiarn kommune	42 000	100 000	100 000	300 000
Bodø kommune	42 000	100 000	100 000	300 000
Fauske kommune	42 000	100 000	100 000	300 000
Gildeskål kommune	42 000	100 000	100 000	300 000
Hamarøy kommune	42 000	100 000	100 000	300 000
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	269 000	1 100 000	1 000 000	3 000 000
Meløy kommune	42 000	100 000	100 000	300 000
Næringslivet	42 000	100 000	100 000	300 000
Saltdal kommune	42 000	100 000	100 000	300 000
Steigen kommune	42 000	100 000	100 000	300 000
Sørfold kommune	42 000	100 000	100 000	300 000
Sum finansiering	689 000	2 100 000	2 000 000	6 000 000

Det søkes om en million per år fra KMD for å finansiere prosjektet. Kommunene må stille med minimum 50 % finansiering. Dette gjøres gjennom egeninnsats tilsvarende 10 % stilling for hver kommune. Egeninnsats knytter seg til deltagelse i næringsnettverket, tilrettelegging for prosjektleder, stille med lokalkunnskap og være bindeledd mellom lokalt næringsliv og prosjektleder samt tidsbruk til styringsgruppen. Det legges også opp til at næringsliv/Universitet/Salten regionråd stiller med en 10 % stilling inn i prosjektet.

Egeninnsats er beregnet til 1 promille av årslønn (600 000) noe som tilsvarer 600 kroner per time. Dette er en sats som er litt lavere enn det som er vanlig innenfor forskningsprosjekter.

«Byregionens egenfinansiering skal spesifiseres, jf. punkt 4 i Utlysningen»

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
Kortrapport intervjustudie.pdf	1 773 814	29.04.2015

Kortrapport litteraturstudie.pdf	877 221	29.04.2015
Kunnskapsinnhenting utviklingsprogram for byregioner - Bodø og Salten - Endelig sluttrapport.PDF	1 521 970	29.04.2015
prosjektbeskrivelse BYR fase II.docx	521 062	30.04.2015
Vedtak Beiarn.pdf	59 649	30.04.2015
Vedtak Bodø.pdf	96 182	30.04.2015
Vedtak Fauske.pdf	141 246	30.04.2015
Vedtak Hamarøy.pdf	159 516	30.04.2015
Vedtak Meløy.pdf	169 160	30.04.2015
Vedtak Saltdal.pdf	2 462 001	30.04.2015
Vedtak Sørfold.pdf	85 588	30.04.2015